Vught

Raadsvoorstel

Onderwerp	Zienswijze Kadernota 2024 Veiligheidsregio Brabant-Noord
Afdeling	Afdeling Dienstverlening
Datum behandeling in B&W:	17 januari 2023
Datum raadsvergadering	2 maart 2023
Nummer	
Documentnummer	INT/23 - 525610
Zaaknummer	Z23 - 258463
Afdelingshoofd	mr. P.W. de Greef

Voorstel

1. In te stemmen met de zienswijze op de Kadernota 2024 van de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Eerdere besluitvorming

1. Beleidsplan 2020-2023, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 29 januari 2020 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden). Het Beleidsplan beschrijft de missie en visie van de Veiligheidsregio voor de periode tot en met 2023 en de ambities en opgaven waar de Veiligheidsregio voor staat.
2. Tussentijdse evaluatie Beleidsplan Samen Veiliger 2020-2023, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 3-11-2021. In de evaluatie is melding gemaakt dat er structurele impulsen nodig zijn voor informatiegestuurde veiligheid, vakmanschap en paraatheid bij de brandweer en de nieuwe IT-structuur en dat uitgegaan wordt van oud voor nieuw.
3. Kadernota 2023, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 23 maart 2022 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden). In de Kadernota 2023 is melding gemaakt dat er structurele impulsen nodig zijn voor informatiegestuurde veiligheid, vakmanschap en paraatheid bij de brandweer en de nieuwe IT-structuur.
4. Programmabegroting 2023, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 5 juli 2022 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden). Bij het aanbieden van de Programmabegroting 2023 aan de raden is aangekondigd dat het oud voor nieuw principe niet meer houdbaar is na 2023 en dat er ook een kostenstijging voor huisvesting wordt verwacht.
5. Strategische koers 2024-2027. Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 2 november 2022. In de Strategische koers zijn de uitgangspunten opgenomen voor het nieuwe Beleidsplan 2024-2027.
6. Voorstel Huisvesting VRBN, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 16 januari 2019 (incl. zienswijzetraject gemeenteraden binnen de

Kadernota 2020). In dit voorstel zijn de kaderstellende uitgangspunten vastgesteld, waaronder de vierjarige actualisatie van het plan.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de deelnemende gemeenteraden op grond van artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen hun zienswijze te geven op de Kadernota 2024. In de Kadernota zijn de (financiële) uitgangspunten opgenomen om aan het beleid en de actuele ontwikkelingen uitvoering te geven. Deze uitgangspunten worden door de Veiligheidsregio gebruikt bij het opstellen van de Programmabegroting 2024.

Het Algemeen Bestuur beslist op 23 maart 2023 over de Kadernota 2024. Het Algemeen Bestuur betrekt alle zienswijzen in deze besluitvorming. In de zienswijzen geven de gemeenteraden hun mening over de concept Kadernota. De deelnemende gemeenten kunnen zo invloed uitoefenen op het beleid en de (inwoner)bijdrage van de gemeenschappelijke regeling. De gemeenten worden verzocht om uiterlijk 16 maart 2023 hun zienswijzen te geven.

Beoogd effect

Met de vaststelling van de zienswijze ondersteunt de raad de beleidslijn uit de Kadernota 2024 en vraagt de raad aandacht voor de impact van de verhoging van de inwonerbijdrage. Daarnaast spreekt de raad de zorg uit over het toekomstbestendig op niveau blijven van de Veiligheidsregio en vraagt zij om het onderzoek naar de locatie van de brandweerkazerne in Cromvoirt zo snel mogelijk op te starten (in relatie tot het Huisvestingsplan 2024-2027).

De Kadernota 2024 volgt het huidige beleid en bevat hiervoor de (financiële) beleidsmatige uitgangspunten. Ook het huisvestingsplan 2024-2027 en de benodigde investeringen die hiervoor nodig zijn, zijn verwerkt in deze Kadernota. Tegelijkertijd speelt de Kadernota in op nieuwe ontwikkelingen. Landelijk is geconstateerd dat het fundament van de veiligheidsregio's moet worden versterkt, gezien de langdurige en bovenregionale crises in de praktijk. Deze versterking richt zich voornamelijk op het gebied van crisisbeheersing, inclusief informatiepositie. De veiligheidsregio's krijgen hier vanuit het Rijk extra middelen voor. De regio's moeten wel zelf hun basis op orde hebben. In de Kadernota 2024 wordt geconstateerd dat deze basis binnen onze Veiligheidsregio op dit moment op het gebied van de informatie-organisatie nog onvoldoende is. Daarom wordt een versterking voorgesteld die nu ingezet moet worden. Zo kan in de nieuwe beleidsperiode doorontwikkeld worden in aansluiting op de landelijke ontwikkelingen. Ook op het gebied van vakmanschap en paraatheid is nu een versterking nodig, omdat er in de praktijk minder vrijwilligers kunnen instromen dan uitstromen.

Argumenten

1.1. *De Kadernota 2024 is in lijn met het huidige Beleidsplan 2020-2023, anticipeert op (landelijke) ontwikkelingen en houdt al rekening met de nieuwe beleidsperiode vanaf 2024.*
De zienswijze ondersteunt de beleidslijn uit de Kadernota en vraagt aandacht voor de

impact van de verhoging van de inwonerbijdrage. Daarnaast spreekt de raad zijn zorg uit over het toekomstbestendig op niveau blijven van de Veiligheidsregio en het zo snel mogelijk opstarten van het onderzoek naar de brandweerkazerne in Cromvoirt.

De Kadernota 2024 kent de bijzonderheid dat het ziet op het eerste begrotingsjaar van de nieuwe beleidsperiode, terwijl het nieuwe beleid pas eind 2023 vastgesteld wordt. Dit begrotingsjaar kan daarom gezien worden als een jaar waarin de huidige beleidsperiode wordt afgerond. De nadruk ligt hierbij op de opgaves rondom informatievoorziening en vakmanschap/paraatheid bij de brandweer. Deze opgaves zijn ook in lijn met de strategische koers die als basis voor het nieuwe beleidsplan geldt. Daarnaast is, conform afspraak, het Huisvestingsplan 2024-2027 verwerkt in deze Kadernota. Het Algemeen Bestuur heeft geconstateerd dat de keuzes die zijn gemaakt voor de huidige beleidsperiode de juiste waren en dat er goed is geanticipeerd op (landelijke) ontwikkelingen. Langdurige crises als corona en vluchtelingen hebben gezorgd voor een versnelling in ontwikkeling en een nadrukkelijkere positionering van veiligheidsregio's als coördinerende en uitvoerende organisaties. Dit vraagt om veerkracht en wendbaarheid. Landelijk wordt het tempo opgevoerd op het gebied van crisisbeheersing en informatievoorziening. Het Rijk speelt nadrukkelijk in op deze ontwikkeling en heeft hiervoor ook middelen beschikbaar gesteld. De besteding hiervan wordt verder uitgewerkt in het nieuwe Beleidsplan 2024-2027. In de huidige Kadernota ligt de focus op het behalen en behouden van het basisniveau dat nodig is om de komende jaren de gewenste doorontwikkeling in te kunnen gaan.

1.2. *De genoemde intensiveringen zijn onontkoombaar.*
Er worden extra middelen gevraagd voor informatievoorziening en een toekomstbestendige brandweer. Met de middelen kunnen onderdelen van het huidige beleidsplan bestendigd worden en wordt voorgesorteerd op de nieuwe beleidsperiode. Deze impulsen zijn onontkoombaar en kunnen niet uitgesteld worden tot een integrale afweging rondom het nieuwe beleidsplan.

- Ten aanzien van de *informatievoorziening* zijn impulsen nodig om de basis op orde te krijgen en de eerste stappen te kunnen zetten naar een datagedreven organisatie. Alleen dan kan de regio voldoen aan geldende wet- en regelgeving en een bijdrage leveren aan de regionale en landelijke informatievoorziening, zoals van de regio wordt verwacht. Een ontwikkeling die hierbij relevant is, is de structurele verhoging van de Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR) om het fundament van veiligheidsregio's te versterken. Landelijk is afgesproken de middelen aan te wenden voor onder andere het versterken van de informatiepositie en -systemen van de veiligheidsregio's. De lokale versteviging die in de Kadernota 2024 wordt voorgesteld moet nu opgepakt worden, wil de regio geen risico's lopen rondom informatieveiligheid en mee kunnen in de doorontwikkeling die landelijk is afgesproken en wordt gefinancierd.
- Ten aanzien van de *toekomstbestendige brandweer* geldt op dit moment dat er te weinig opleidingen kunnen worden aangeboden om aan de stijgende vraag te voldoen. Hierdoor kunnen er minder vrijwilligers instromen dan er uitstromen. Op termijn vormt dit een risico voor de continuïteit van de brandweerzorg. Door extra middelen kan het vakmanschap op een toekomstbestendige wijze

georganiseerd worden. Dit langer uitstellen zorgt voor verlies van potentiële vrijwilligers die niet of pas laat aan de brandweeropleiding kunnen beginnen.

1.3. *Het investeringsplan huisvesting wordt conform afspraken aangeboden.*
Waar het gaat om huisvesting is bij de overdracht in 2019 de keuze gemaakt om met een 4-jarig huisvestings- en investeringsplan te werken. Er wordt elke vier jaar gekeken naar noodzakelijke nieuwbouw, renovatie en majeure ontwikkelingen. Hierbij is overwogen dat kosten toch komen, of het eigendom nu bij de gemeenten ligt of bij de Veiligheidsregio. Er is toen benoemd dat de structurele kosten nog enigszins zouden stijgen in de toekomst. De kostenstijgingen en ambities op duurzaamheid hebben ook invloed op de stijging van de inwonersbijdrage. Het gaat om kosten die vroeg of laat gemaakt moeten worden en die belangrijk zijn om te (blijven) voldoen aan de doelstellingen op het gebied van huisvesting en duurzaamheid. Centraal staat de verduurzaming van een zevental kazernes, de nieuwbouw van kazernes Liempde en Drunen en de renovatie van de kazerne Berghem. Knelpunten uit de huidige periode, zijnde kazerne Oss (hogere rente) en de hoofdlocatie 's-Hertogenbosch (gestegen bouwkosten), zijn eveneens verwerkt. Echter, onder andere in verband met de relevante ligging van de brandweerkazerne in Cromvoirt, is het noodzakelijk om het onderzoek naar deze locatie zo snel mogelijk uit te voeren en hierop te anticiperen. Denk hierbij aan de PI Vught, de natuur(brand)gevoelige gebieden en infrastructuur. Ook ontbreekt het de kazerne aan een oefenterrein en is het te klein conform de eisen van de Veiligheidsregio. In de concept-zienswijzen van de gemeenteraad van Vught wordt daarom het onderzoek naar de locatie Cromvoirt specifiek in de zienswijzen meegenomen.

1.4. *Het oud voor nieuw principe is niet meer houdbaar.*
In april 2022 heeft de Veiligheidsregio bij het aanbieden van de Programmabegroting 2023 benoemd dat het 'oud voor nieuw' principe haar grenzen heeft bereikt. Dit wordt nu bevestigd. Afgelopen jaren zijn een aantal structurele financiële knelpunten vanuit het principe oud voor nieuw opgelost. Het gaat om een structureel bedrag van € 660.000,-. Ook zijn een aantal financiële knelpunten met incidentele middelen opgelost (o.a. project Digitale Werkplekken € 1,5 miljoen). De Veiligheidsregio geeft nu aan dat er geen ruimte meer is. Er zijn grotere impulsen nodig dan aanvankelijk gedacht. Dit komt door een stijging van kosten (bijv. ten aanzien van huisvesting), maar ook doordat de opgave ten aanzien van informatieveiligheid een vlucht heeft genomen in de afgelopen jaren en meer vraagt van de Veiligheidsregio's. Een uitgevoerde benchmark laat daarnaast zien dat Veiligheidsregio Brabant-Noord een van de goedkoopste regio's is, wat mede onderbouwt dat er geen ruimte meer is om binnen de eigen begroting nieuwe structurele middelen vrij te maken.

Kanttekeningen

1.1. *Er wordt een forse verhoging van de inwonerbijdrage gevraagd.*
De verhoging van de inwonersbijdrage die wordt gevraagd is fors. Er wordt in 2024 € 3,64 per inwoner extra gevraagd (excl. indexatie) om aan de onontkoombare opgaves en huisvesting invulling te kunnen geven. Hier komt de indexatie nog bij. Deze zal naar verwachting hoger zijn dan nu wordt gepresenteerd. Gemeenten worden op alle vlakken geconfronteerd met kostenstijgingen. In de toekomst kan dit

leiden tot financiële knelpunten die ook gevolgen kunnen hebben voor de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio.

Dat er geen ruimte meer is om binnen de eigen begroting van de regio mogelijke tegenvallers of impulsen op te vangen baart zorgen.

1.2. *Het is belangrijk dat de Veiligheidsregio de basis op orde heeft en houdt.*
In deze Kadernota wordt een flinke versteviging gevraagd om de basis op orde te krijgen (informatieveiligheid) en houden (brandweeropleidingen). Dit heeft deels te maken met nieuwe of versnelde ontwikkelingen in de afgelopen jaren. Tegelijkertijd laat de benchmark zien dat de regio nog altijd onder gemiddeld is gefinancierd. Het is een vereiste dat de Veiligheidsregio de basis op orde heeft. Een omslag is hierin nodig, zodat de regio structureel op niveau kan blijven. Dit geeft ruimte voor de regio om niet alleen op gemiddeld niveau te komen, maar daar ook te blijven. Dit zal voor gemeenten inhouden dat er, naast deze onontkoombare impuls, richting het nieuwe beleidsplan ook rekening gehouden moet worden met mogelijke impulsen voor de nieuwe periode en de financiële vertaling hiervan via de gemeentelijke bijdragen. Dit zal onderwerp van gesprek zijn in de meerjarige integrale beleidsafweging rondom het nieuwe beleidsplan 2024-2027.

1.3. *Er is sprake van onzekerheid rondom kostenstijgingen.*
De Veiligheidsregio vraagt aandacht voor de extreme prijsstijgingen van dit moment die gevolgen kunnen hebben in 2023. Dit kan mogelijk leiden tot forse tekorten. Als dit aan de orde is zal het bestuur met een passend voorstel komen. Over de verdere toekomst en gevolgen voor het begrotingsjaar 2024 is nu nog geen inschatting te maken.

Financiën

De concept Kadernota bevat voorstellen die gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdrage van 2024 tot en met 2027. Het gaat om voorstellen om beleid te bestendigen en onvermijdelijke ontwikkelingen door te voeren. Daarnaast is het huisvestingsplan 2024-2027 in deze Kadernota opgenomen. Op pagina 16 van de Kadernota is hier een samenvattend overzicht van opgenomen. Er wordt daarnaast uitgegaan van een gemiddelde loon- en prijsindexatie van 3,21% voor de VRBN (excl. GHOR) en 6,51% voor de GHOR voor 2024. In maart 2023 volgen de definitieve indexcijfers. Deze zijn dan de basis voor de nieuwe Programmabegroting 2024. Gezien de huidige inflatiecijfers ligt het in de lijn der verwachting dat de uiteindelijke indexering bij de begroting hoger uitvalt.

De gemeentelijke bijdragen in 2024 zijn (incl. indexatie):

	Bijdrage gemeenten	Bijdrage per inwoner
VRBN (excl. GHOR en BZ)	€ 44.685.887	€ 67,25
GHOR	€ 751.853	€ 1,13

Bevolkingszorg	€ 768.806	€ 1,19
Totaal	€ 46.206.546	€ 69,57

Ten opzichte van de inwonersbijdragen in 2023 betekent dit een stijging van € 5,74 incl. indexatie (€ 3,64 excl. indexatie) in 2024 oplopend tot € 7,59 in 2027. Samenvattend geeft dit meerjarig het volgende beeld:

	2024	2025	2026	2027
Bestendiging beleid/ onvermijdelijke ontwikkelingen en huisvesting	3,64	3,87	4,36	5,49
Indexering 2024	2,10	2,10	2,10	2,10
Indexering vanaf 2025	-	pm	pm	pm
Totale verhoging van de inwonerbijdrage	5,74	5,97	6,46	7,59

Bijdrage Vught
Voor onze gemeente komt de totale bijdrage voor 2024 uit op € 2.211.198. In de begroting is een budget van € 2.048.447 opgenomen, waarmee er een tekort is van € 162.721. Dit tekort is het gevolg van kosten voor bestendiging van beleid, onvermijdelijke ontwikkelingen, huisvesting en indexering. Zoals aangegeven is de verwachting dat de bijdrage voor 2024 hoger gaat uitvallen in verband met de definitieve indexcijfers. Dit wordt meegenomen in de Programmabegroting 2024 van de VRBN en vertaald in een begrotingswijziging die in de Kadernota 2024 van onze gemeente aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Communicatie

Alle gemeenteraden krijgen de gelegenheid hun zienswijze te geven op de concept-Kadernota 2024. Uw zienswijze wordt kenbaar gemaakt aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 23 maart 2023

Burgemeester en wethouders van Vught,
De secretaris — de burgemeester

W.F.F. Keijzers — R.J. van de Mortel

Vught

Openbare bijlage(n):

1. Zienswijzeverzoek inzake Kadernota VRBN 2024
2. Kadernota VRBN 2024
3. Presentatie 'Kadernota VRBN 2024 op hoofdlijnen'
4. Conceptbrief zienswijze Kadernota VRBN 2024